

TieVie – Valtakunnallinen tieto- ja viestintä- tekniikan opetuskäytön koulutus

6.1.2004

Yliopistojen yhteistyöhankeen raportointi 2003

Hankkeen nimi ja toimijat

Nimi: TieVie – Valtakunnallinen tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön koulutus

Koordinaatioyliopisto: Oulun yliopisto

Verkostossa mukana olevat yliopistot: Helsingin yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Teknillinen korkeakoulu ja Turun yliopisto

Toteutettu hanke on palveluhanke.

1. Kuvaus hankkeen ydinsisällöstä

Tavoite. TieVie-verkoston tavoitteena on toteuttaa valtakunnallista tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön koulutusta sekä kouluttaa tv:t:n opetuskäytön kouluttajia ja tukihenkilöitä Suomen yliopistoihin. Koulutusta on järjestetty ope.fi -tavoitteiden suuntaisesti tasoilla II ja III. Vuoden 2003 aikana on toteutettu kaksi koulutuskokonaisuutta; TieVie-koulutus, 5 ov (15.9.2003 - 19.3.2004), jossa on mukana 120 osallistujaa ja TieVie-kouluttajakoulutus, 10 ov (28.4.2003 - 19.3.2004), jossa on mukana 100 osallistujaa.

Kohderyhmä. TieVie-koulutus (5 ov) on suunnattu Suomen yliopistojen opetushenkilökunnalle. Etusijalla ovat virtuaaliyliopistohankkeissa toimivat opettajat. TieVie-kouluttajakoulutus (10 ov) on suunnattu yliopistojen henkilöstökouluttajille ja kouluttajiksi aikoville sekä laitosten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön tukihenkilöille. Molemmissa koulutuksissa on ollut mukana osallistujia kaikista Suomen yliopistoista. Jos kohderyhmäksi lasketaan kaikki TieVie-koulutusten kouluttajat, seminaaripuhujat, mentorit, verkkotuutorit ja materiaalintuottajat, TieVie-hankkeen kanssa on vuosittain kosketuksissa noin 500 verkko-opetuksen asiantuntijaa.

2. Miten hanke on vastannut SVY:n strategian tavoitteisiin

TieVie-virtuaaliyliopistohanke on tukenut yliopistojen välistä verkostoituvaa yhteistyötä sekä koulutukseen osallistuvien kesken että myös koulutuksien suunnittelijoiden ja toteuttajien välillä. Hanke on edistänyt tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön käytänteiden kehittymistä yliopistoissa tukemalla opetushenkilökuntaa ja muita koulutuksien osallistujia heidän tv:t:n opetuskäyttöön liittyvissä kehittämissä hankkeissaan. Opettajien toteuttamien kehittämissä hankkeiden myötä opiskelijat ovat saaneet uusia, entistä joustavampia ja monimuotoisempia kurssien suoritusmahdollisuuksia.

3. Hankkeen keskeisimmät tulokset ja niiden hyödyntäminen

Seuranta ja arviointi. TieVie-koulutusten kaikista osakokonaisuuksista (lähiseminaarit, verkkojaksot, taitokurssit) ja koulutuksista kokonaisuutena on kerätty yksityiskohtainen osallistujapalautte TieVie-portaaliin. Paikallisryhmien mentorit ovat keränneet jatkuvaa palautetta ohjaustapaamisissa ja arvioineet mentoroinnin onnistumista mentorin päiväkirjassa. Lisäksi TieVie-portaaliin on rakennettu palauttekanava jatkuvan palautteen antamiseen. TieVie-suunnitteluryhmältä, yhteyshenkilöiltä ja mentoreilta palautetta on saatu yhteisen sähköpostilistan välityksellä. Palautteissa esiin tullee kehittämissideihin ja toiveisiin on pyritty vastaamaan välittömästi. Koulutusten rakenteeseen ja sisältöön liittyvä palautte on analysoitu suunnitteluryhmässä ja tuloksia on hyödynnetty vuoden 2004 - 2005 koulutusten suunnittelussa. Syksyllä 2003 TieVie-hanke teki yliopistoille kyselyn, jonka tavoitteena oli selvittää tieto- ja viestintäteknikan opetus- ja koulutuksen tilannetta ja tarpeita yliopistoissa ja sen perusteella arvioida TieVie-virtuaaliyliopistohankkeen järjestämisen valtakunnallisen koulutuksen roolia yliopistojen opetus- ja koulutuksen tvt:n opetus- ja koulutuksen käytössä. Kyseisen kyselyn avulla saatiin palautetta myös TieVie-koulutuksen merkityksestä ja lisäarvosta yliopistoille.

Keskeisimmät tulokset syksyllä 2003 yliopistoille tehdyn selvityksen sekä osallistujilta ja muilta toimijoilta saadun palautteen perusteella. Koulutusten organisoinnissa verkostoituminen on osoittautunut tärkeäksi osallistujien kannalta. Osallistujat ovat pitäneet TieVie-koulutuksen tärkeimpänä lisäarvona mahdollisuutta verkostoitumiseen ja kollegoiden tapaamiseen muista yliopistoista. Osallistujat ovat pitäneet tärkeänä mahdollisuutta vertailuun ja kokemusten vaihtoon eri yliopistojen osallistujien välillä, mikä lisää tietoisuutta muiden yliopistojen tvt:n opetus- ja koulutuksen nykytilasta. Valtakunnallisten TieVie-koulutusten keskeisimpiä hyötyjä ovat lisäksi osallistujien saamat omakohtaiset kokemukset opiskelusta verkkoympäristössä sekä koulutusten tarjoama mahdollisuus osaamisen jakamiseen. Koska koulutuksen aikana jokainen osallistuja on suunnitellut ja toteuttanut tvt:aa soveltavan opetuksen kehittämishankkeen, on koulutuksella ollut välitöntä vaikutusta yliopistojen opetus- ja koulutuksen käytäntöihin. Lisäksi kehittämishankkeilla on ollut laajemminkin vaikutusta laitosten tvt:n opetus- ja koulutuksen kehittämiseen ja yliopistojen omaan (virtuaaliyliopiston) kehittämistoimintaan. TieVie-kouluttajakoulutuksen osallistujat ovat toteuttaneet kehittämishankkeinaan henkilöstökoulutuksia, ja sitä kautta laajentaneet tvt:n opetus- ja koulutuksen käytön koulutustarjontaa yliopistossa ja lisänneet tieto- ja viestintäteknikan käyttöä koulutuksen välineenä henkilöstökoulutuksessa. Valtakunnallinen koulutuskonsepti on luonut jaettua näkemystä laadukkaasta henkilöstökoulutuksen toteuttamisesta ja parantanut yhteistyömahdollisuuksia koulutuksen toteuttamiseen yliopistojen välillä. Osallistujapalautteissa TieVie-hanke on selvästi näyttänyt yhtenä merkittävänä yhteisen toimintakulttuurin rakentajana ja yhteisöllisyyden lisääjänä tiedeyhteisössämme. TieVie-portaalin kautta kouluttajat, koulutussuunnittelijat ja muut tvt:n opetus- ja koulutuksen käytöstä kiinnostuneet ovat saaneet malleja ja materiaalia omiin henkilöstökoulutuksiinsa sekä yliopistopettajat runsaasti esimerkkejä eri tieteenalojen opetuskokeiluista. TieVie-hankkeesta hyötyvät myös opiskelijat, jotka ovat opettajien toteuttamien kehittämishankkeiden myötä saaneet joustavampia ja monimuotoisempia opiskelumahdollisuuksia.

4. Lyhyt kuvaus hankkeen käytännön toimenpiteistä vuonna 2003

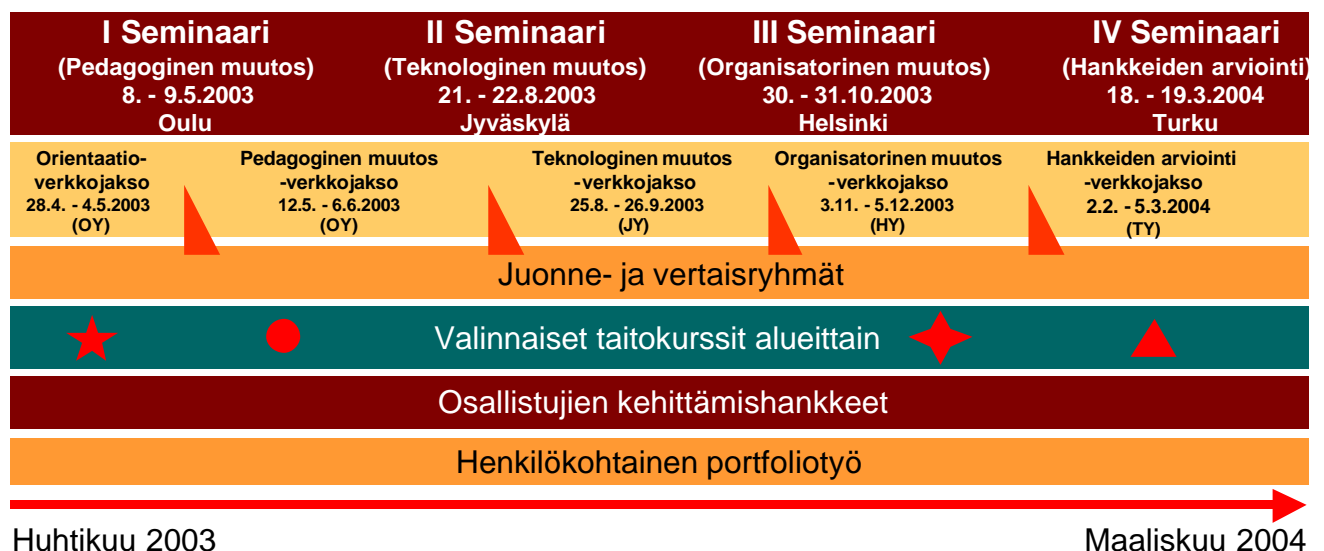
TieVie-koulutus on rakentunut kahdesta valtakunnallisesta lähiseminaarista (4 pv), videoneuvottelun avulla järjestetystä megakonferenssista (1 pv), viidestä kaikille yhteisestä verkkojaksosta, paikallisten mentorryhmien tapaamisista, alueellisista taitokursseista sekä oman opetuksen kehittämishankkeen toteuttamisesta. TieVie-koulutukseen on osallistunut 120 osallistujaa. Koulutuksen osana on toiminut 21 yliopistokohtaista mentorryhmää, 26 mentorin johdolla. Yhteensä mentorit ovat järjestäneet noin

80 lähitapaamista, joissa osallistujat ovat saaneet omaan kehittämishankkeeseensa liittyvää henkilökohtaista ohjausta ja palautetta.

Kuvio 1. TieVie-koulutuksen (5 ov) rakenne vuonna 2003 – 2004.

TieVie-kouluttajakoulutus, 10 ov (28.4.2003 - 19.3.2004), on tukenut virtuaaliyliopistoverkoston kehittämistä kouluttamalla tieto- ja viestintäteknikan opetusikäytön kouluttajia, tukihenkilöitä sekä osajia yliopistoihin ja niiden virtuaaliyliopistohankkeisiin. Koulutus on rakentunut neljästä valtakunnallisesta lähiseminaarista (8 pv), viidestä kaikille yhteisestä verkkojaksosta, vertais- ja juonneryhdytöskentelystä, alueellisista taitokursseista, itsenäisestä kirjallisuuteen perehtymisestä, henkilökohtaisesta portfolioityöstä sekä oman opetuksen kehittämishankkeen toteuttamisesta. Vuoden 2003 koulutukseen on osallistunut 100 osallistujaa.

Kuvio 2. TieVie-kouluttajakoulutuksen (10 ov) rakenne vuonna 2003 – 2004.

TieVie-taitokurssit. Vuoden 2003 aikana on osana TieVie-koulutuksia järjestetty alueellisia taitokursseja yhteensä 94 kurssia, joille on osallistunut yhteensä noin 500 osallistujaa. Taitokurssit ovat olleet pääasiassa teknisiä valmiuksia tukevia lyhyitä koulutuskokonaisuuksia (laajuus 4 h – 2 ov). Järjestetyt taitokurssit on esitetty kootusti liitteessä 1.

TieVie-portaali ja sisällön tuotanto. TieVie-koulutusten tueksi rakennettu TieVie-portaali (<http://www.tievie.fi>) palvelee paitsi mukana olevia osallistujia, mentoreita, yhteyshenkilöitä ja kouluttajia myös muita tv:n opetuskäytöstä kiinnostuneita. Osa portaalista on toteutettu www-sivuinä, osassa on takanaan Oracle-tietokanta. TieVie-portaali on kaikille avoin lukuun ottamatta osallistujien henkilökohtaisia koulutustuotoksia, osallistujapalautteita ja mentorien päiväkirjoja. Jokaisen TieVie-verkkojakson tueksi on tuotettu omat koulutusmateriaalinsa, jotka on julkaistu TieVie-portaalin koulutusresursseissa ja jotka ovat kaikkien hyödynnettävissä. Myös kaikki lähiseminaarien materiaalit on dokumentoitu portaaliin.

Kuvaus hankkeen organisoinnista. TieVie-hankkeen koordinaatio on hoidettu Oulun yliopistoista yhden kokopäiväisen koordinaattorin ja yhden osa-aikaisen (6 kk) koulutusassistentin voimin. TieVie-koulutusten suunnittelu ja kehittäminen on tapahtunut yhteistoiminnallisesti TieVie-suunnitteluryhmässä, johon kuuluu yhteensä 11 jäsentä (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/yhteystiedot.htm>). Vuoden 2003 aikana suunnitteluryhmä on kokoonnut 4 kertaa. Yhteistä suunnittelutyötä on tehty myös puhelinneuvotteluilla ja sähköpostilistan välityksellä. Sähköpostilistalle kuuluu myös yksi SVYKY:n edustajana, joka on osallistunut joihinkin TieVie-suunnitteluryhmän tapaamisiin. Koulutusten markkinointi ja osallistujien valinta on tapahtunut yliopistoihin rekrytoitujen TieVie-yhteyshenkilöiden kautta (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/yhteyshenkilot.htm>). Jokaisessa yliopistossa on lisäksi palkattu yliopiston omalla rahoituksella 1-3 mentoria, jotka ovat vastanneet paikallisryhmien mentoriryhmien ohjaamisesta ja osallistujien kehittämishankkeiden tukemisesta (ks. <http://tievie oulu.fi/yhteystiedot/mentorit2003.htm>). TieVie-suunnitteluryhmän jäsenet ovat itse toimineet koulutusten suunnittelijoina, toteuttajina ja kouluttajina. Siksi sitoutuminen tehtyihin päätöksiin on ollut lähes sataprosenttista. Konkreettinen suunnittelu- ja koulutusyhteistyö on vaatinut aitoa jakamista ja yhteistyön kautta on päässyt näkemään toisten yliopistojen toimintatapoja ja hyödyntämään osaamista käytännössä.

5. Hankkeen rahoitus ja tuloslaskelma

Rahoitus. Oulun yliopisto on saanut opetusministeriötä TieVie-hankkeen toteuttamiseen ja kohdennettavaksi verkostoyhteistyökumppaneille yhteensä 315 000 €. Yliopistojen omarahoitusosuutta on tämän tyyppisessä hankkeessa vaikea tarkasti arvioida. Laskennallinen omarahoitusosuus TieVie-hankkeen osalta koostuu mm. seuraavista kustannuksista:

- osallistujien matka- ja majoituskustannukset sekä päivärahat koulutusten ajalta 200 000 €
 - osallistujien palkkakustannukset koulutusten ajalta 300 000 €
 - paikkakuntaohjaajien palkkiot, tekninen tuki ja koulutustilat 60 000 €
 - hallinnon yleiskustannukset (5 %) 15 750 €
 - lisäksi runsaasti TieVie-suunnitteluryhmän jäsenten virkatyötä
-
- Yhteensä 575 750 €

Taulukko 1. TieVie-hankkeen kokonaisrahoitus.

Opetusministeriön rahoitusosuus	315 000 €
Yliopistojen omarahoitusosuus	575 750 €
Hankkeen kokonaisrahoitus yhteensä	890 750 €

Opetusministeriön TieVie-hankkeelle myöntämä rahoitus (315 000 euroa) on kohdennettu yhteistyösopuolten kesken taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. TieVie-hankkeen rahoituksen kohdentuminen yliopistoittain vuonna 2003

	OY	JY	HY	TKK	TY	KY	TaY
TieVie-koulutus							
Lähiseminaarit	12 000	15 000		3 000			
Verkojaksot	13 000	10 000		10 000	10 000		
TieVie-kouluttajakoulutus							
Lähiseminaarit	10 000	10 000	10 000		10 000		
Verkojaksot	13 000	10 000	10 000		10 000		
Taitokurssit	7 624	5874	15 458		8 958	6 710	5 376
Koordinaatio ja portaali	81 200						
Koulutusmateriaalin kehittäminen		12 800					
Matkakustannukset	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000		
Siirtymä vuodelta 2002 (vuoden 2002 koulutuksen loppuun saattaminen)	13 921	12 873	8 700		46 368		
Yhteensä	153 745 €	79 547 €	47 158 €	16 000 €	88 326 €	6 710 €	5 376 €

Taulukko 3. Tuloslaskelma vuodelta 2003

Palkat ja palkkiot HY: 16 300 € JY: 37 040 € KY: 1 118,33 € OY: 113 648 € TaY: 1 821,21 € TKK: 12 462,18 € TY: 49 860 €	yhteensä 232 249,72 €
Laitteet, ohjelmistot ja tarvikkeet HY: - JY: 319 € KY: - OY: 734,49 € TaY: - TKK: - TY: 101 €	yhteensä 1 154,49 €
Ostopalvelut HY: 8 148 € JY: -	yhteensä 25 203,9 €

KY: - OY: 15 633,9 € TaY: - TKK: - TY: 1 422 €	
Matkakustannukset HY: 1 918 € JY: 4 698 € KY: 629,26 € OY: 7 137,64 € TaY: - TKK: 2 665,87 € TY: 7 393 €	yhteensä 24 441,77 €
Yleiskustannukset (hallintoveloitus)	
Muut (mm. koulutustilat, tarjoilut) HY: 3 717 € JY: 8 889 € KY: - OY: 9 157,08 € TaY: - TKK: 379,69 € TY: 4 001 €	yhteensä 26 143,77 €
Jäljellä (Vuonna 2003 alkaneet koulutukset päättyvät huhtikuussa 2004. Koulutuksen toteutetaan loppuun vuoden 2003 rahoituksella. Tästä syystä osa rahoituksesta on vielä käyttämättä.): HY: 17 075 € JY: 15 801 € KY: 4 962,41 € OY: 20 233,9 €, josta on varattu JY:lle oppimateriaalin kehittämiseen 12 800 € Tay: 3 554,79 € TKK: 492,26 € TY: 25 549 €	yhteensä 87 668,36 €
Yhteensä	yhteensä 396 862,1 €

6. Määrällinen raportointi: Henkilöstökoulutuksen raportointi

TieVie-koulutuksissa suoritettavat opintoviikot vuonna 2003

Koulutus	v. 2003 toteutetut opintoviikot koulutuksen laajuudesta (arvio)	Osallistujamäärä	Suoritusprosentti (%)	Suoritettavat opintoviikot vuonna 2003 (ov)	Lähiopetuksen osuus (%) (arvio)	Verkkopetuksen osuus (%) (arvio)
TieVie-koulutus 2002 – 2003 (OPE.FI II)	1/5	160	74	118	30	70

TieVie- kouluttajakoulu- tus 2002 – 2003 (OPE.FI III)	2/10	85	75	128	30	70
TieVie-koulutus 2003 – 2004 (OPE.FI II)	4/5	120	90 (arvio)	432	30	70
TieVie- kouluttajakoulu- tus 2003 – 2004 (OPE.FI III)	8/10	100	80 (arvio)	640	30	70
Yhteensä		465	79,75	1318	30	70

7. Yhteystiedot

Merja Ruotsalainen, projektipäällikkö
Oulun yliopisto, Opetuksen kehittämissyksikkö
email: merja.ruotsalainen@oulu.fi, p. 08 – 553 4021, 040 – 720 2269

Liite 1. Järjestetyt TieVie-taitokurssit alueittain vuonna 2003

Helsingin alue

- PDF-tuottamisen perusteet
- Verkkosivustojen toteutus Dreamweaverilla
- Opetuskalvot ja taustamateriaalit verkkoon
- Videoneuvottelun hyödyntäminen yliopistossa
- BSCW-opiskeluympäristö
- Macromedia Flash - peruskurssi
- Videoeditoinnin perusteet
- Photoshop - kuvia verkkoon
- PowerPoint perusteet
- VerkkoVelho -työseminaari III (ruotsinkielinen)
- VerkkoVelho -työseminaari II
- VerkkoVelho -työseminaari I
- PDF-tekemisen perusteet
- PowerPoint erikoistarpeet
- WebCT -opiskeluympäristö
- Video-editoinnin peruskurssi
- Videoneuvottelun hyödyntäminen yliopistossa
- PowerPoint opetuksen apuvälineenä

Yht. 18 kurssia

Jyväskylän alue

- Kotisivujen tekemisen peruskurssi (Dreamweaver)
- PDF-materiaalin tekemisen peruskurssi
- Kuvan muokkaaminen verkkoon -jatkokurssi
- WWW-sivujen tekeminen Optimaan
- Verkkomateriaalin suunnittelun periaatteet
- Powerpoint -esityksen tekeminen
- Kotisivujen tekemisen peruskurssi (Frontpage)
- VerkkoVelho -työseminaari, Vaasa (ruotsinkielinen)
- Optima-oppimisympäristö opetuksessa ja opiskelussa
- Optima-pikakurssi (2h)
- Kuvan muokkaaminen verkkoon -peruskurssi

Yht. 11 kurssia

Kuopion alue

- Effective e-Moderating verkkokurssi 2,5 ov
- Vektorigrafiikkaa ja postereita Freehand-ohjelmalla
- Tekijänoikeudet verkko-opetuksessa
- Flash-oppimateriaaleissa
- Esitysgrafiikka – PowerPoint
- Pdf-perusteet
- Pdf-dokumentit

- Verkkotyökalut tutuiksi: ONNI-oppimispäiväkirja
- Verkkotyökalut tutuiksi: LOTTA-lomakeohjelma
- Photoshop-kuvankäsittelyn perusteet
- Esitysten teko Latexilla - TeXpower
- VerkkoVelho -työseminaari
- Verkko-opetuksen pedagogiikkaa -seminaari
- Oppimisprosessiperustainen verkko-opetus -työpaja
- Kuvankäsittelyn taitokurssi, Adobe PhotoShop 6
- WebCT - työvälineet 0,5 ov
- Workshop - verkko-opetuksen pedagogiikkaa
- www-sivujen tekeminen Dreamweaver-ohjelmalla

Yht. 18 kurssia

Oulun alue

- Www-materiaalin tuottamisen kurssi (2) (Dreamweaver)
- Digitaalisen video- ja äänioppimateriaalin tuottaminen
- Helposti kyselylomakkeita verkkoon ja tulokset SPSS-ohjelmaan - SPSS Data Entry
- Excel-ohjelman perusteet
- Www-materiaalin tuottamisen kurssi (Dreamweaver)
- Kuvankäsittelyn jatkokurssi
- PowerPointia oppimateriaalin kehittämiseen
- Www-materiaalin tuottamisen perusteet (FrontPage)
- Optima-päivystys
- PowerPointia oppimateriaalin kehittämiseen
- HTML:n perusteet
- DreamWeaver MX -alkeet
- VerkkoVelho -työseminaari (Lapin yliopisto)
- VerkkoVelho -työseminaari (Oulun yliopisto)
- Kaikille avoin tietokantaopetus Oulun yliopiston kirjastossa syksyllä 2003
- PowerPointia oppimateriaalin kehittämiseen
- Videoneuvottelu opetuksessa
- Oppimateriaalin toimittaminen verkkolähetykseksi (RealMedia)
- MultiMaker - perusteet
- Verkko-oppimisympäristöjen käytön koulutusta

Yht. 20 kurssia

Tampereen alue

- Skriptit ja lomakkeet www-sivuilla (tammikuu 2003)
- Tietokannat ja php -perusteet (helmikuu 2003)
- XML-tiiviskurssi (helmi-maaliskuu 2003)
- VerkkoVelho -työseminaari (Jyväskylän yliopisto, Tampereen yliopisto, Tampereen teknillinen yliopisto, syyskuu 2003)
- TaY:n ja TTY:n TieVie-ryhmien aloitustilaisuus (syyskuu 2003)
- Skriptit ja lomakkeet www-sivuilla (syyskuu 2003)
- HTML-perusteet (lokakuu 2003)
- HTML-jatko ja CSS (loka-marraskuu 2003)

- kuvankäsittelyn perusteet ja kuva internetissä (marraskuu 2003) siirrettiin tammikuulle 2004

Yht. 8 kurssia

Turun alue

- Kuvankäsittelyn perusteet
- Oppimateriaalin julkaiseminen verkkoon
- VerkkoVelho -työseminaari
- Videoneuvottelu opetuksen ja tutkimuksen tukena
- WebCT:n käyttökoulutus kurssien rakentajille
- WebCT:n käyttökoulutus kurssien rakentajille
- WebCT:n käyttökoulutus kurssien rakentajille
- WebCT:n käyttökoulutus kurssien rakentajille
- WorkMates-oppimisalustan tekninen ja pedagoginen käyttö
- Tekijänoikeussopimukset
- Perusasiat PowerPointistä
- Perusasiat PowerPointistä
- Peruskäyttäjän atk-pakki
- Dreamweaver www-sivujen laatimisessa
- Photoshop-kuvankäsittelyn perusteet
- Freehand 10 – grafiikkaohjelman perusteet
- Excel-jatkokurssi
- Adobe Acrobat 6.0 ja elektroninen julkaiseminen
- On-Line Pedagogy: Monitoring and assessment in web-based learning environments

Yht. 19 kurssia

Vuonna 2003 on järjestetty yhteensä 94 taitokurssia.